

GGD IN HET GALA

Rol en taak GGD in de wet publieke gezondheid

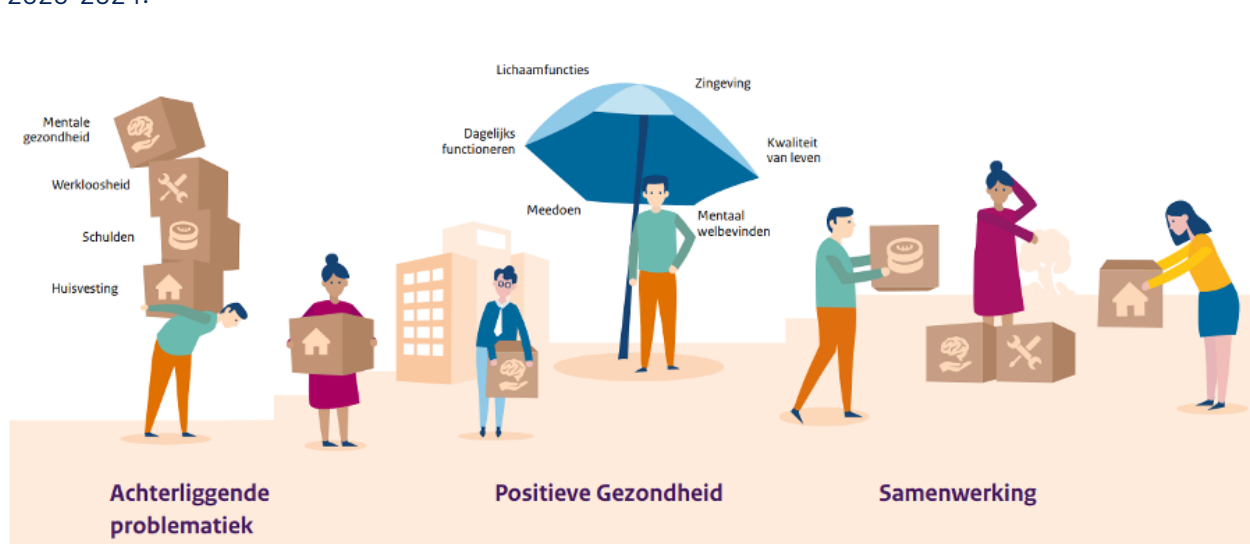
In 2008 werd de Wet Publieke Gezondheid van kracht. In artikel 2 van deze wet hebben gemeenten een taak om de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen te bevorderen.

De gemeentelijke taken voor de publieke gezondheid worden grotendeels uitgevoerd door de GGD. De GGD West-Brabant doet dit in een basispakket, wat bestaat uit 3 delen:

1. Verplichte diensten uit de Wet publieke gezondheid¹ zoals Infectieziektebestrijding;
2. Diensten vanuit de Gemeenschappelijke regeling GGD zoals Jeugdgezondheidszorg;
3. Diensten vanuit keuze gemeente zoals Stevig Ouderschap of Voorzorg.

Rol en taak GGD in het GALA

Een gezonde generatie in 2040, dat is waar het Gezond en Actief Leven Akkoord voor staat én gaat! Dit vanuit de gezamenlijke visie op gezondheidsbeleid zoals gesteld in de landelijke nota gezondheidsbeeld 2020-2024:

1. [wetten.nl - Regeling - Wet publieke gezondheid - BWBR0024705\(overheid.nl\)](https://wetten.nl - Regeling - Wet publieke gezondheid - BWBR0024705(overheid.nl))

In het GALA worden de volgende gemeenschappelijke doelen tussen VWS, gemeenten, GGD en zorgverzekeraars genoemd:

- Terugdringen gezondheidsachterstanden
  - o Elk kind verdient een kansrijke start
- Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
  - o Gezonde leefomgeving
  - o Klimaatverandering
- Het versterken van de verbinding met de sociale basis
- Een gezonde leefstijl
  - o Overgewicht
  - o Voorkomen en vroegsignalering van middelengebruik (roken, alcohol, drugs)
  - o Sport en beweegparticipatie
- Versterking mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- Vitaal ouder worden
  - o Versterking uitvoering artikel 5a Wpg Ouderengezondheidszorg
  - o Gezond voedingspatroon bij ouderen
  - o Bewegen door ouderen
  - o Valpreventie bij ouderen
- Domeinoverstijgende inzet van uit een regionale preventie infrastructuur

Het GALA zet stevig in op een regionale en lokale samenwerking en geeft gemeenten de opgave om voor de periode 2024 – 2026 een plan van aanpak te maken waarbij sprake is van een samenhangende, integrale blik op het bevorderen van (positieve) gezondheid van de bewoners.²

Vanuit het IZA is afgesproken dat er per 1 januari 2025 een stevige preventieve infrastructuur tot stand moet komen vanuit o.a. een regiobeeld en regioplan. In het GALA wordt die preventieve infrastructuur verder geconcretiseerd waarbij de goede uitgangspositie van de GGD om te adviseren over bovengemeentelijke samenwerking en het verbinden van partijen wordt genoemd.³ Ook beoogt het GALA dat één van de partijen in de regio, zoals de GGD, de rol van brugfunctie en trekker op kennis en advisering gaat vervullen.⁴

Versterking Kennis- en adviesfunctie GGD

De GGD-en hebben van oudsher een belangrijke en wettelijke rol in de dataverzameling en het verschaffen van inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking, alsmede in de advisering over zinvolle gezondheidsbevorderende interventies. Het GALA ziet dat een stevige kennisbasis belangrijk is om nu en in de toekomst goed onderbouwde keuzes te kunnen maken over het gebruik van data, de integrale aanpak en inzet van effectieve interventies en om hierop bij te kunnen sturen.

2. GALA, pagina 37

3. GALA paragraaf 4B, pagina 39

4. GALA paragraaf 4E, pagina 43

Op dit moment is deze kennis versnipperd (over onderwerpen en over geografische niveaus) en zijn er veel verschillende partijen actief. In het GALA wordt hier een stevige coördinerende rol gezien voor de GGD,⁵ waarbij:

- Gemeenten zorgen voor een stevig opdrachtgeverschap naar de GGD over onderbouwing en totstandkoming van aanpakken zoals interventies, plannen, programma's en/of samenwerking in de keten;
- Gemeenten – in samenwerking met de GGD – landelijk beschikbare kennis via het RIVM Gezond Leven over integraal werken, planmatig werken en (erkende) interventies of aanpakken toepassen alsmede de landelijke kennis op de verschillende thema's van de thematische kennisinstellingen;
- Gemeenten in samenwerking met GGD-en hun ervaringen met interventies en aanpakken landelijk delen vanuit de logische verbindingen bestaande structuren die de GGD heeft met landelijke partijen zoals het RIVM.

Het voorstel van de GGD – wat houdt deelname aan de regionale aanpak in?

In de laatste AB-vergadering op 8 februari 2023 is afgesproken om het ondersteuningsvoorstel GALA/SPUK aan onze gemeenten voor te leggen. Het GALA is een heel goede ontwikkeling ter versterking van de publieke gezondheid in West-Brabant. Om de echte versnelling te kunnen maken in onze regio ziet de GGD West-Brabant het belang van regionale samenwerking en wil de GGD de gemeenten in West-Brabant ondersteunen door het opstellen van het regionaal framework voor het integraal plan GALA met lokaal advies.

Dit door:

- Het in kaart brengen van de (gezondheids)situatie, via dataverzameling en verbinding met data uit andere domeinen;
- Het bieden van ondersteuning bij het stellen van lokale beleids- en gezondheidsdoelen en het adviseren over gepaste interventies om deze doelen te behalen;

Concreet levert de GGD het volgende op:

- Regiobeeld van/over de 16 gemeenschappelijke doelen in het GALA, met specifiek een beeld van/over risicogroepen regionaal en lokaal:
  - (aankomende) Gezinnen in kwetsbare situatie,
  - mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden,
  - met psychische kwetsbaarheid,
  - kwetsbare ouderen, waaronder ouderen met een valrisico,
  - mensen met een rook, gok- drugs- of alcoholverslaving,
  - kinderen en volwassenen met overgewicht
- Regionaal advies in de vorm van het regionaal framework over effectieve en erkende preventieve activiteiten voor de populatie als geheel en voor bovengenoemde risicogroepen in het bijzonder ('GGD's COOL BLUE CHOICE').
- Advies over het vertalen van het regiobeeld naar een lokale aanpak en waar er kansen/voordelen liggen voor (sub)regionale samenwerking.

5. GALA paragraaf 4D, pagina 41 - 42

Dit doet de GGD vanuit de bril:

- Health in all Policies: Vanuit publieke gezondheid, gezondheidszorg, sociaal domein en fysieke inrichting bijdragen aan gezondheid van onze burgers
- Positieve gezondheid: versterken van het normale leven, focus op participatie i.p.v. accent op ziekte
- Preventie vanuit de lokale basisvoorzieningen en lokale vindplaatsen (scholen, welzijnswerk, huisarts)

Waarbij GGD West-Brabant oog houdt voor de relatie tot andere akkoorden en trajecten:

RELATIE TOT ANDERE AKKOORDEN EN TRAJECTEN

Akkoorden bevatten afspraken over visie en inhoud, SPUK is vehikel voor middelen

